

Partie i zmiany granic polityki

1 lipca 2008

Granice polityki zmieniają się w czasie i w przestrzeni. Do jej sfery może należeć – w czasie formowania się wspólnoty politycznej – określanie obszaru państwa i warunków członkostwa wspólnoty. Na drugim krańcu, w czasach „normalnej polityki”, do jej domeny wchodzi decyzje dotyczące bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego, stabilności, rozwoju, alokacji i dystrybucji dóbr społecznie cenionych. W innym wymiarze zmienność sfery polityki określają procesy wykraczające poza granice wspólnoty politycznej: wzrost roli prawa i instytucji międzynarodowych, globalizacja, integracja europejska.

Pole polityki ulega modyfikacji także w wyniku zmian sił rządzących krajem. Partie liberalne ograniczają zazwyczaj to pole, poszerzając domenę regulowaną przez procesy rynkowe. Partie lewicowe powiększają zazwyczaj obszar redystrybucji w imię sprawiedliwości społecznej i zarazem ograniczają rolę państwa, poszerzając pole wolności, jeżeli chodzi o sferę obyczajów, życia prywatnego, norm moralnych. Partie konserwatywne poszerzają obszar politycznych regulacji tam, gdzie chodzi o kulturę, pamięć, edukację, obowiązujące normy w sferze obyczajowej. Partie mieniące się liberalno-konserwatywnymi łączą liberalne ograniczanie polityki w sferze gospodarki i poszerzają, zgodnie ze swoim wyborem konserwatywnym, rolę państwa tam gdzie chodzi o kulturę, moralność, wyznawane przez siebie wartości, w imię tradycyjnie pojmowanego ideału wspólnoty.

Inny wymiar zmian dotyczy roli elit i mas w polityce demokratycznej. Z różnych powodów widzimy zakwestionowanie tradycyjnego modelu polityki oraz relacji obywateli i klasy politycznej. Tradycyjne postaci polityków-obywateli zastępują dziś często postaci technokratów i populistów, którzy w imię demokracji kwestionują mechanizmy demokracji liberalnej.

*Powyższe uwagi mają służyć za wstęp do znacznie bardziej skromnej propozycji i zarazem określają jej horyzont. W perspektywie roku pragniemy zorganizować konferencję międzynarodową **o granicach polityki**, której przedmiotem byłaby refleksja nad bardziej precyzyjnie sformułowanymi tematami, które przewijają się w powyższych uwagach. W krótkiej perspektywie – i to jest bezpośredni cel niniejszego listu – proponujemy zorganizowanie konferencji na temat **stanu naszej sceny politycznej**: naszej prawicy, lewicy i centrum. W kategoriach instytucjonalnych: Prawo i Sprawiedliwość, Platforma Obywatelska i Sojusz Lewicy Demokratycznej. Każda z tych formacji znajduje się w innej sytuacji. W przypadku lewicy można mówić o kryzysie. Zwłaszcza, jeżeli się przypomni jej sytuację z początku obecnej dekady. PO od pół roku święci triumf; PiS pozostaje najpoważniejszą formacją opozycji, chociaż został daleko w tyle za PO. Tym niemniej, również w przypadku PiS i PO - nie mówiąc o innych, mniejszych, partiach i środowiskach – istotną rolę odgrywa, czy będzie odgrywać problem tożsamości oraz perspektyw. Problem dotyczy, jak sądzę, nie tylko Polski. Można chyba sformułować tezę ogólną, że wszędzie tożsamości tradycyjnych sił politycznych przeżywają okres niepewności, żeby nie powiedzieć kryzysu. Partie lewicowe są coraz mniej lewicowe, partie konserwatywne przesuwały się coraz bardziej ku środkowi, partie liberalne są coraz mniej liberalne, próbując wintegrować w swój program elementy konserwatywne – z jednej strony, lewicowe zaś – z drugiej. Proponujemy więc Państwu obecnie refleksję nad stanem naszych podstawowych sił*

politycznych z perspektywy wykraczającej poza codzienne wyzwania, codzienne problemy i codzienne analizy, z którymi mamy do czynienia.

Aleksander Smolar

Program konferencji

10.00-12.00: ***Jaka lewica jest Polsce potrzebna?***

Wprowadzenia: **Andrzej Celiński, Mirosława Marody, Andrzej Mencwel, Janusz Reykowski, Jacek Żakowski**

12.00 - 12.30 przerwa kawowa

12.30-14.30 ***Jaka prawica jest Polsce potrzebna***

Wprowadzenia: **Ludwik Dorn, Zdzisław Krasnodębski, Robert Krasowski, Rafał Matyja**

14.30 – 15.00 przerwa obiadowa

15.15-17.15 ***Jakie liberalne centrum jest Polsce potrzebne?***

Wprowadzenia: **Lena Kolarska-Bobińska, Janusz A. Majcherek, Jerzy Szacki, Paweł Śpiewak**

Prowadzenie obrad: **Aleksander Smolar**